

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ  
ІМЕНІ Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

Кафедра психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін  
факультету забезпечення оперативно-службової діяльності

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ  
ООК 01 «ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ТА УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ»**

**ОПП «Безпека державного кордону»**

**Рівень вищої освіти:** перший (бакалаврський)

**Галузь знань:** 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону

**Спеціальність:** 252 Безпека державного кордону

**Форма здобуття освіти:** денна

## АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна «Історія України та української культури» є обов'язковою для вивчення ОПІ «Безпека державного кордону». Вивчається протягом 1-го семестру на кафедрі психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Історія України та української культури» є надання курсантам знань про найважливіші проблеми історії України та української культури, ознайомлення їх з історією культурного розвитку українського народу та з різними підходами та концепціями. Засвоєння цих знань сприятиме формуванню у курсантів патріотизму, громадянської відповідальності та світогляду, орієнтованого на загальнолюдські гуманістичні цінності.

Основні завдання навчальної дисципліни – формування у курсантів розуміння історичного минулого українського народу, сучасного стану і проблем історичної науки та відносин у світовому співтоваристві;

розкриття сучасних підходів до складних проблем в історії українського народу, що не мали адекватного висвітлення до недавнього часу або були об'єктами ідеологічних перекручень;

сприяння формуванню у курсантів почуття патріотизму, етнонаціональної самосвідомості та інтересу до культури і традицій українського народу.

показати значення культури в життєдіяльності людини, її роль у творчості та вдосконаленні особистості, гуманізації суспільних відносин;

формувати у курсантів гуманістичний світогляд, національну свідомість, збагачувати патріотичні почуття, утверджувати моральні людські цінності добра, совісті, честі;

підвищувати загальний культурний та інтелектуальний рівень курсантів;

сприяти самовихованню курсантів, допомогти їм усвідомити своє місце в житті та суспільстві.

Для досягнення програмних результатів навчання з навчальної дисципліни курсант (слухач, студент) повинен:

**ПРН-1.** Знати основні події історії охорони кордонів, війн та воєнних конфліктів.

1. Знати основні події національної історії, котрі стосуються охорони кордонів, війн та воєнних конфліктів.

2. Розуміти специфіку прикордонної та військової історії.

3. Застосовувати теорії та концепції різних історичних шкіл та напрямків, для аргументації свої поглядів на характер прикордонних та віськових відносин.

4. Аналізувати головні тенденції історичного розвитку прикордонних та віськових аспектів життя спільноти.
5. Синтезувати події, факти, процеси і явища національної історії з метою виявити і зрозуміти головні тенденції розвитку її прикордонних та віськових інститутів.
6. Оцінювати достовірність наукової літератури та відповідність джерел для досліджуваних питань.

**ПРН-19.** Відповідальне та позитивне ставлення до своєї ролі на державному кордоні.

1. Знати витоки та особливості розвитку української громадянської і державної історії й культури, примножувати їхні суспільні, моральні й культурні цінності і досягнення.
2. Розуміти основні концепції, поняття та категорії військово-прикордонної історії.
3. Застосовувати історичні знання для аналізу процесів і явищ життя суспільства та держави.
4. Аналізувати різні проблеми сучасного культурно-історичного розвитку, зіставляти різні точки зору на події громадянського, державного і культурного життя, обґрунтовувати свою думку.
5. Синтезувати історичні знання для аналізу процесів і явищ життя суспільства та розвитку його державних інститутів.
6. Оцінювати з точки зору недоторканності державного кордону та непорушності й цілісності державної території сучасні проблеми української історії.

### **ВИКЛАДАЧІ:**

Відповідно до форми А-4.03

### **ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.**

Методика вивчення дисципліни передбачає врахування взаємозв'язків тем курсу з поняттями, термінами і категоріями історичних дисциплін у процесі вивчення яких курсанти могли б отримати теоретичне розуміння сутності та природи історичних процесів.

### **МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.**

Навчальні аудиторії кафедри, ноутбук, мультимедіа-проектор, історичні карти, модульне середовище кафедри.

Вивчення курсу не потребує використання спеціального програмного забезпечення, крім загальнонавчаних програм і операційних систем.

Програмне забезпечення: модульне середовище академії - <http://10.241.24.9/moodle/course/index.php?categoryid=23>

ТРИВАЛІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ КУРСУ

Курс	Семестр	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин																	Форми підсумкового контролю				
			Загальна	Усього аудиторних занять	Аудиторна робота										Індивідуальна робота						Самостійна робота	Екзамен	Диференційований залік	Залік
					лекції	групові заняття	практичні заняття	лабораторні заняття	семінари	рольові ігри	контрольна робота	індивідуальні заняття	*модульний контроль	підсумковий контроль	Усього	реферат	конспект з теми	переклад текстів	розрахункове завдання	курсова робота				
<b>за денною формою навчання</b>																								
I	I		90	46	6	16			18				6	20		20					24	+		
<b>Усього за дисципліну</b>			<b>90</b>	<b>46</b>	<b>6</b>	<b>16</b>			<b>18</b>				<b>6</b>	<b>20</b>		<b>20</b>					<b>24</b>	<b>+</b>		

Основні методи навчання: МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН1.5; МН2.2; МН2.3; МН3.1; МН3.2; МН3.3.

Основні методи контролю навчальних досягнень: МК1.1; МК1.3; МК2.1; МК2.2; МК2.4; МК2.8; МК3.1; МК3.2; МК4.1; МК4.3.

## КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

Шифр	Компетентність	Методи контролю
<b>Загальні компетентності</b>		
<b>ЗК-1</b>	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.	МК1.1; МК2.1; МК2.4; МК3.1; МК3.2; МК4.1; МК4.3.
<b>ЗК-5</b>	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	МК2.1; МК2.2; МК2.4; МК3.1; МК3.2; МК4.3.
<b>ЗК-9</b>	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	МК1.3; МК2.1; МК3.1; МК3.2; МК4.1.
<b>ЗК-13</b>	Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.	МК1.1; МК1.3; МК2.1; МК2.2; МК2.8; МК3.1; МК3.2; МК4.3.
<b>ЗК-15</b>	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	МК1.1; МК1.3; МК2.1; МК2.2; МК2.4; МК2.8; МК3.1; МК3.2; МК4.1; МК4.3.
<b>ЗК-16</b>	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	МК1.3; МК2.1; МК2.4; МК2.8; МК3.1; МК3.2; МК4.1.
<b>Фахові компетентності спеціальності</b>		
СК-1	Здатність застосовувати правові засади функціонування держави і основи законодавства України, що стосуються повноважень держави, прав людини для забезпечення національної безпеки України, безпеки державного кордону, збройної боротьби та захисту демократичних цінностей.	МК1.1; МК1.3; МК2.1; МК2.2; МК2.4; МК2.8; МК3.1; МК3.2; МК4.1; МК4.3.
СК-2.	Здатність використовувати історичний досвід війн та воєнних конфліктів, підтримувати традиції прикордонної служби.	МК1.1; МК2.1; МК2.4; МК2.8; МК3.1; МК4.1.
СК-5.	Здатність формулювати систему цінностей, діяти соціально відповідально, неупереджено, як представник держави, керуючись нормами законодавства.	МК1.3; МК2.1; МК2.2; МК3.1; МК3.2; МК4.1.

**ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ  
КУРСАНТАМИ**

<b>Шифр</b>	<b>Компетентність</b>	<b>Методи навчання</b>			<b>Оцінювання</b>
<b>ПРН-1</b>	Знати основні події історії охорони кордонів, війн та воєнних конфліктів.	МН1.1; МН1.4; МН2.3; МН3.3.	МН1.2; МН1.5; МН3.1;	МН1.3; МН2.2; МН3.2;	МК1.1; МК1.3; МК2.1; МК2.2; МК2.4; МК2.8; МК3.1; МК3.2; МК4.1; МК4.3.
<b>ПРН-19</b>	Відповідальне та позитивне ставлення до своєї ролі на державному кордоні.	МН1.1; МН1.5; МН3.1;	МН1.2; МН2.2; МН3.3.	МН1.4; МН2.3;	МК1.1; МК2.1; МК2.4; МК3.1; МК3.2; МК4.3.

## ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

№ теми	Найменування теми	Кількість год.	Номери, вид занять та кількість годин								Місяці	Номери тем, занять та кількість годин	Кількість годин	
			1	2	3	4	5	6	7	8				
1	Найдавніші часи в історії українського народу	4	Л2	Сз2								09		
2	Київська та Галицько-Волинська держави	4	Гз2	Сз2								10		
3	Українські землі в умовах іноземної колонізації (2-га половина XIV – 1-ша половина XVII ст.)	4	Гз2	Сз2								11		
4	Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст. Утворення Української національної держави. Б. Хмельницький	4	Л2	Гз2								12		
5	Україна на шляху до національного відродження (кінець XVIII – початок XX ст.)	4	Гз2	Сз2								01		
6	Українська національно-демократична революція і державотворення 1917-1920 рр.: наслідки й історичні уроки	4	Л2	Сз2								02		
7	Україна в 20-30-ті роки XX ст.	4	Гз2	Сз2								03		
8	Україна напередодні та в роки Другої світової війни	4	Гз2	Сз2								04		

9	Соціально-економічні та політичні процеси в Україні в другій половині 1940-х - у 1980-х роках.	4	Гз2	Сз2							05		
10	Суверенна держава Україна в 1991-2021 роках	4	Гз2	Сз2							06		
<b>Екзамен</b>		6	Е6								07		
<b>Всього</b>		<b>46</b>									<b>Всього</b>		<b>46</b>

## ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література*
1	2	3	4	5	6
<b>I курс, I семестр</b>					
<b>1</b>			<b>8</b>	<b>Найдавніші часи в історії українського народу</b>	
	1	лекція	2	<u>Витоки українського народу</u> 1. Предмет, завдання і значення навчальної дисципліни “Історія України та української культури” 2. Найдавніше населення на сучасній території України. 3. Формування державотворчих традицій. 4. Основні концепції походження українського народу.	[1.1], с. 9-38; [1.2], с. 4-35; [1.3], с. 9-43; [1.4], с. 4-44.
		самостійна робота	2	<u>Державні утворення на території України та їхня культура</u> 1. Держава Кімерійців 2. Грецькі міста-поліси. 3. Велика Скіфія, Мала Скіфія. 4. Сарматська держава. 5. Володіння Римської імперії. 6. Державні утворення готів і гуннів. 7. Аварський каганат. 8. Хозарський каганат. 9. Державні утворення інших народів.	[1.1], с. 9-38; [1.2], с. 4-35; [1.3], с. 9-43; [1.4], с. 4-44.
	2	семінар	2	<u>Первісна доба України</u> 1. Розвиток людини в первісну добу на теренах України 1. Теорії походження слов’ян. Антська держава. 2. Походження українського народу. Різні підходи до проблеми.	[1.1], с. 9-38; [1.2], с. 4-35; [1.3], с. 9-43; [1.4], с. 4-44.
		індивід. роб.	2	Конспект з теми	літ-ра згідно списку

2	1	групове заняття	8 2	<b>Київська та Галицько-Волинська держави</b> <u>Початки українського державотворення:</u> 1. Утворення, розвиток та занепад держави Київська Русь. Створення прикордонної служби. 2. Галицько-Волинська держава-спадкоємиця Київської Русі 3. Експансія Великої Монгольської імперії.	[1.1], с. 39-91; [1.2], с. 36-66; [1.3], с. 44-77; [1.4], с. 45-70
		самостійна робота	2	<u>Виникнення та розвиток Давньоруських держав та розвиток культури</u> 1. Утворення Давньоруської держави. 2. Піднесення й розквіт Київської Русі. 3. Русь-Україна на шляху роздробленості. 4. Галицько-Волинська держава у 1199-1349 роках. 5. Монголо-татари на українських теренах. 6. Видатні особистості IX-XIV ст.	[1.1], с. 39-91; [1.2], с. 36-66; [1.3], с. 44-77; [1.4], с. 45-70
	2	семінар	2	<u>Виникнення та розвиток Давньоруської держави Київська Русь</u> 1. Утворення Давньоруської держави. Перші князі. 2. Державотворча діяльність київських князів (X – сер. XIII ст.). 3. Галицько-Волинська держава – Руське Королівство. 4. Золотоординська доба.	[1.1], с. 39-91; [1.2], с. 36-66; [1.3], с. 44-77; [1.4], с. 45-70
		індивід. роб.	2	Конспект з теми	літ-ра згідно списку
3			8	<b>Українські землі в умовах іноземної колонізації (2-га половина XIV – 1-ша половина XVII ст.)</b>	
	1	групове заняття	2	<u>Українські землі під владою іноземних держав (2-га половина XIV – 1-ша половина XVII ст.)</u> 1. Україна в складі Литовської держави. 2. Українські землі під владою Речі Посполитої. 3. Українське козацтво: створення і охорона кордонів метрополій.	[1.1], с. 92-139; [1.2], с. 67-96; [1.3], с. 78-137; [1.4], с. 71-126
		самостійна робота	2	<u>Політичні та духовно-культурні аспекти боротьби Литви і Польщі за Україну</u> 1. Кревська унія і її наслідки. 2. Сутність і результати Люблінської унії. 3. Причини Берестейської унії та створення УГКЦ. 4. Вплив Литви і Польщі на розвиток української культури.	[[1.1], с. 92-139; [1.2], с. 67-96; [1.3], с. 78-137; [1.4], с. 71-126

	2	семінар	2	<u>Політика Польщі та Литви на українських землях</u> 1. Останні спроби збереження автономії українських удільних князівств (Свидригайло, князівська змова, М. Глинський). 2. Національний та релігійний гніт польської влади в Україні. 3. Соціальні процеси за литовсько-польської доби.	[1.1], с. 92-139; [1.2], с. 67-96; [1.3], с. 78-137; [1.4], с. 71-126
		індивід. роб.	2	Конспект з теми	літ-ра згідно списку
<b>4</b>			<b>10</b>	<b>Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст. Утворення Української національної держави. Б. Хмельницький</b>	
	1	лекція	2	<u>Українська національна революція під проводом Б. Хмельницького</u> 1. Причини та передумови національно-визвольної війни українців під проводом Богдана Хмельницького. 2. Воєнні дії 1649-1653 рр. Становлення Української гетьманської держави. 3. Переяславська Рада. Загострення українсько-московських відносин (1654-1657 рр.).	[1.1], с. 140-200; [1.2], с. 97-142; [1.3], с. 78-137; [1.4], с. 127-206
		самостійна робота	4	<u>Українська козацька держава (Гетьманщина) та культура доби</u> 1. Національно-визвольна революція та хід воєнних дій. 2. Територія і органи влади Української гетьманської держави. 3. Договір між Україною і Московією 1654 р. та його оцінка в історичній літературі. 4. Причини Руїни. Зміни зовнішньополітичного вектору. 5. Криза української державності в другій половині XVII–XVIII ст. 6. Здобутки української культури другої половини XVII–XVIII ст. 7. Воєнне мистецтво в епоху Козаччини.	[1.1], с. 140-200; [1.2], с. 97-142; [1.3], с. 78-137; [1.4], с. 127-206
	2	групове заняття	2	<u>Руїна і доба І. Мазепи</u> 1. Гетьманування І. Виговського та Ю. Хмельницького. 2. Україна в останній період національно-визвольної революції. Гетьман П. Дорошенко. 3. Обмеження козацької автономії та її остаточна ліквідація Російською імперією у XVIII ст. К. Розумовський. 4. Українське козацтво на прикордонній службі.	[1.1], с. 140-200; [1.2], с. 97-142; [1.3], с. 78-137; [1.4], с. 127-206
		індивід. роб.	2	Конспект з теми	літ-ра згідно списку

<b>5</b>			<b>8</b>	<b>Україна на шляху до національного відродження (кінець XVIII – початок XX ст.)</b>	
	1	групове заняття	2	<u>Українські землі в кордонах монархій Романових і Габсбургів</u> 1. Україна та її народ під владою Російської імперії. 2. Західноукраїнські землі під владою Австро-Угорщини. 3. Прикордонні формування на теренах України. 4. Україна в роки Першої світової війни.	[1.1], с. 201-301; [1.2], с. 143-218; [1.3], с. 138-174; [1.4], с. 207-249
		самостійна робота	2	1. Соціально-економічний та культурний розвиток українських земель у складі Російської імперії. 2. Селянські рухи. У.Кармелюк. Київська козаччина 1855 р. 3. Політичне життя в Україні на рубежі XIX–XX ст.. 4. Україна в період першої російської революції 1905-1907 рр. 5. Бойовий шлях Легіону січового стрілецтва. 6. Культура Підавстрійської України у XIX – на початку XX ст.	[1.1], с. 201-301; [1.2], с. 143-218; [1.3], с. 138-174; [1.4], с. 207-249
	2	семінар	2	<u>Формування української національної ідеї</u> 1. Україна в першій половині XIX ст. «Весна народів». 2. Національно-визвольний рух в українських землях в другій половині XIX ст. 3. Україна на початку XX ст.	[1.1], с. 201-301; [1.2], с. 143-218; [1.3], с. 138-174; [1.4], с. 207-249
	індивід. роб.	2	Конспект з теми	літ-ра згідно списку	
<b>6</b>			<b>10</b>	<b>Українська національно-демократична революція і державотворення 1917-1920 рр.: наслідки й історичні уроки</b>	
	1	лекція	2	<u>Національна революція і відродження державності у 1917-1920 рр.</u> 1. Революційні події в Україні та розвиток політичної ситуації протягом 1917 р. 2. Відродження Української державності у 1917-1920 рр. 3. Агресія більшовицької Росії й інших ворогів у 1917-1920 роках та знищення національної державності. 4. Окремий корпус кордонної охорони.	[1.1], с. 302-351; [1.2], с. 219-270; [1.3], с. 175-180
		самостійна робота	4	<u>Національно-визвольні змагання 1917-1920 років</u> 1. Універсали Центральної Ради. 2. Внутрішня та зовнішня політика гетьмана П. Скоропадського. 3. Відновлення УНР Директорією.	[1.1], с. 302-351; [1.2], с. 219-270; [1.3], с. 175-180

				4. Окупаційний режим кайзерівської Німеччини. 5. Українсько-польська війна. 6. Контрреволюційні рухи та Отаманщина.	
	2	семінар	2	<u>Боротьба за збереження української державності (1918-1920 рр.)</u> 1. Українська народна республіка Центральної ради. 2. Українська держава на чолі з гетьманом П. Скоропадським. 3. Політика Директорії. Відновлення УНР.. 4. Передумови повстання на західноукраїнських землях та Листопадовий зрив. ЗахідноУкраїнська НР. Злука. 5. Поразка національно-демократичних сил. Політичні уроки.	[1.1], с. 302-351; [1.2], с. 219-270; [1.3], с. 175-180
		індивід. роб.	2	Конспект з теми	літ-ра згідно списку
<b>Україна в 20-30-ті роки ХХ ст.</b>					
<b>7</b>			<b>8</b>		
	1	групове заняття	2	<u>Україна в міжвоєнний період</u> 1. Радянська Україна – автономія Російської Радянської імперії – СРСР. 2. Західноукраїнські землі в міжвоєнний період	[1.1], с. 352-422; [1.2], с. 271-292; [1.3], с. 195-200
		самостійна робота	2	<u>Розвиток регіонів України в 20-30-ті роки ХХ ст.</u> 1. Утворення СРСР. 2. Нова економічна політика та її наслідки. 3. Індустріалізація та колективізація: особливості й наслідки. 4. Радянська Україна в умовах утвердження тоталітарного ладу. 5. . Політика пацифікації з боку Польщі: причини і наслідки. 6. Карпатська Україна.	[1.1], с. 352-422; [1.2], с. 271-292; [1.3], с. 195-200
	2	семінар	2	<u>Насадження колоніальних режимів в українських землях</u> 1. Політико-економічні програми СРСР. 2. Масові репресії в Українській Радянській Соціалістичній Республіці. Розстріляне відродження. 3. Українські землі в складі Польщі, Румунії та Чехословаччини.	[1.1], с. 352-422; [1.2], с. 271-292; [1.3], с. 195-200.
		індивід. роб.	2	Конспект з теми	літ-ра згідно списку

<b>8</b>			<b>8</b>	<b>Україна напередодні та в роки Другої світової війни</b>	
	1	групове заняття	2	<u>Україна в роки Другої світової війни</u> 1. Українські землі на першому етапі війни (вер. 1939 – черв. 1941 р.). 2. Україна в радянсько-німецькій війні (1941–1945 рр.) 3. Рух опору на українських землях (1939–1953 рр.) 4. Радянські прикордонники на фронтах Другої світової війни.	[1.1], с. 423-468; [1.2], с. 293-311; [1.3], с. 200-231.
		самостійна робота	2	<u>Національно-визвольна боротьба в Україні в роки II світової війни</u> 1. Історія створення та дії українських збройних формувань «Роланд», «Нахтігаль» «Галичина» у ході Другої світової війни. 3. Акт відновлення незалежності України 30 червня 1941 р. 2. Похідні групи ОУН-УПА.	[1.1], с. 423-468; [1.2], с. 293-311; [1.3], с. 200-231.
	2	семінар	2	<u>Доля України в роки Другої світової війни</u> 1. Початок Другої світової війни і Україна. 2. Окупаційний режим. 2. Військові дії 1941-1944 років. 3. Возз'єднання українських земель.	[1.1], с. 469-533; [1.2], с. 312-348; [1.3], с. 232-253.
		індивід. роб.		Конспект з теми	літ-ра згідно списку
<b>9</b>			<b>8</b>	<b>Соціально-економічні та політичні процеси в Україні в другій половині 1940-х - у 1980-х роках</b>	
	1	групове заняття	2	<u>Україна в умовах наростання системної кризи тоталітарного ладу</u> 1. Україна в перші післявоєнні десятиріччя. 2. Суспільно-політичне життя в 1960-1980-х рр.	[1.1], с. 469-533; [1.2], с. 312-348; [1.3], с. 232-253; [1.4], с. 250-311
		самостійна робота	2	1. Соціально-економічний розвиток України у другій половині 40-рр. 2. Ідеологічний наступ російських більшовиків-комуністів на спроби національно-культурного відродження в Україні. 3. «Розстріляне відродження» та «сплюндрована відлига». 4. Політичні портрети українських дисидентів.	[1.1], с. 469-533; [1.2], с. 312-348; [1.3], с. 232-253; [1.4], с. 250-311
	2	семінар	2	<u>Політика тоталітарного режиму і опір йому в Україні у 1945–1985 рр.</u> 1. Україна в роки післявоєнної відбудови (1945 – п. пол. 1950-х рр.) 2. Українське дисидентство	[1.1], с. 469-533; [1.2], с. 312-348; [1.3], с. 232-253; [1.4], с. 250-311.
		індивід. роб.	2	Конспект з теми	літ-ра згідно списку

10			8	<b>Суверенна держава Україна в 1991-2021 роках</b>	
	1	групове заняття	2	<u>Актуальні проблеми розбудови незалежної української держави</u> 1. Руйнування СРСР та утворення держави – Україна. 2. Становлення незалежної Української держави. 3. Політичний, соціально-економічний та культурний розвиток України. 4. ПВУ – ДПСУ. Роль НАДПСУ ім. Б. Хмельницького у розбудові державного кордону, формуванні кадрового потенціалу прикордонного відомства та створенні сучасної прикордонної науки	[1.1], с. 534-715; [1.2], с. 349-421; [1.3], с. 25-314; [1.4], с. 312-347
		самостійна робота	2	<u>Україна між Сходом і Заходом.</u> 1. Пошук напрямів зовнішньої політики держави. 2. Участь України у діяльності міжнародних організацій. 3. Культура України XXI ст..	[1.1], с. 534-715; [1.2], с. 349-421; [1.3], с. 25-314; [1.4], с. 312-347
	2	семінар	2	<u>Українські революції та війни періоду незалежності.</u> 1. Революційні події 1989-1991 років. Проголошення незалежності. 2. «Помаранчева революція» 2004 року. 3. «Революція гідності» 2013-2014 років. 4. Російсько-українська війна 2014-... років.	[1.1], с. 534-715; [1.2], с. 349-421; [1.3], с. 25-314; [1.4], с. 312-347
		індивід.роб.	2	Конспект з теми	літ-ра згідно списку
<b>ЕКЗАМЕН</b>			<b>6</b>		
<b>Разом за семестр ауд. годин</b>			<b>46</b>		
<b>УСЬОГО:</b>			<b>90</b>		

## ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

### 1. Базова література

- 1.1. Бойко О.Д. Історія України: підручник. 7-е вид., стереотип. К.: ВЦ «Академія», 2018. 720 с.
- 1.2. Ратич Б.Я., Макогончук Н.В., Гевко О.І. Короткий курс історії України: навч. посіб. Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2016. 428 с.
- 1.3. Кабачинський М.І. Історія кордонів України: навчальний посібник. Хмельницький: Вид-во НАДПСУ ім. Б. Хмельницького, 2008. 344 с.
- 1.4. Каплун Н. М., Купчишина В.Ч., Макогончук Н.В., Морозов С.М., Шумовецька С.П. Історія української культури: навчальний посібник. Хмельницький: Вид-во НАДПСУ, 2011. 356 с.
- 1.5. Serhii Plokyh. The Gates of Europe: A History of Ukraine. New York: Basic Books, 2015. 460 pp.

### 2. Допоміжна література

- 2.1. Аркас М.М. Історія України-Русі. К.: Наш Формат, 2020. 436 с.
- 2.2. Григоренко О.П. Актуальні проблеми історії України. Хмельницький, 2004. 339 с.
- 2.3. Григоренко О.П. Історія України. Хмельницький, 2007. 387с.
- 2.4. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної нації XIX-XX століття. К.: Yakaboo Publishing, 2019. 656 с.
- 2.5. Кралюк П. Історія України «без брому». Розвиток державності на українських землях. Харків: Фоліо, 2020. 424 с. (Великий науковий проект).
- 2.6. Палій О. Короткий курс історії України. Київ: «А-ба-ба-га-ла-ма-га», 2017. 464 с.
- 2.7. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності. Харків: Клуб сімейного дозвілля, 216. 496 с.
- 2.8. Полонська-Василенко Н. Історія України. У 2 томах. Київ: Либідь, 2002, 1280 с.
- 2.9. Гаврюшенко О.А., Шейко В. М., Тишевська Л. Г. Історія культури: навч. посібник. Київ: Кондор, 2004. 763 с.
- 2.10. Історія української культури: У 5 т. Т.2. Українська культура XIII-першої половини XVII століть. Київ: Наукова думка, 2001. 847 с.
- 2.11. Історія української культури: У 5 т. Т.3. Українська культура другої пол. XVII-XVIII століть. Київ: Наукова думка, 2003. 1246 с.
- 2.12. Історія української культури: У 5 т. Т.4. Кн.1. Українська культура першої пол. XIX століття. Київ: Наукова думка, 2005. 1292 с.
- 2.13. Історія української культури: У 5 тт. Т.4. Кн.2. Українська культура другої пол. XIX століття. Київ: Наукова думка, 2005. 1276 с.
- 2.14. Каплун Н.М., Морозов С.М., Шумовецька С.П. Основи культурології: Навч. посіб. Хмельницький: Вид-во НАДПСУ, 2004. 546 с.
- 2.15. Кордон М.В. Українська та зарубіжна культура: Курс лекцій. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 584 с.
- 2.16. Крип'якевич І. Історія української культури. Київ: Либідь, 2002. 656 с.
- 2.17. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: Навч. посібник. Вид. 2-е, перероб. і доп. / За ред. проф. А. Яртися та проф. В. Мельника. Львів: Світ, 2005. 568 с.
- 2.18. Історія української філософії: підручник. Київ: Академвидав, 2008. 624 с.
- 2.19. Історія цивілізації. Україна / Н.С. Абашина. М.Ю. Відейко, О.В. Гопкало та ін., упоряд. М.Ю. Відейко. Т.1. Від кіммерійців до Русі (X ст. до н.е. – IX ст.). Харків. Фоліо, 2020. 586 с.
- 2.20. Кабачинський М.І. Історія охорони кордонів України: Монографія. Хмельницький: Вид-во НАДПСУ ім. Б. Хмельницького, 2005. 355 с.

- 2.21. Поле битви – Україна. Від «володарів степу» до кіборгів. Воєнна історія України від давнини до сьогодення / упоряд. К. Галушко. Харків: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2016. 352 с.
- 2.22. Степанков В.С. Розвідка і контррозвідка Богдана Хмельницького (1648–1657 рр.). Кам'янець-Подільський, 2008. 264 с.
- 2.23. Горліс-Горський Ю. «Ми ще повернемось!»: Спогади. Повість. Поезії. Документи. Листування / Р.М. Коваль. Бібліотека Історичного клубу «Холодний яр». Київ: Історичний клуб «Холодний яр»; Вінниця: ДП «Державна картографічна фабрика», 2012. 432. (Серія «Отаманія ХХ століття». Кн. 5).
- 2.24. Черкас Б., Берковський В., Ващук Д., Федорук А. Золота доба українського лицарства / Харків: Клуб сімейного дозвілля. 2018. 208 с.
- 2.25. Смолій В.А., Степанков В.С. Богдан Хмельницький. Київ: Арій, 2013. 656 с. (Гетьмани України та їхня доба).
- 2.26. Юрій М.Ф. Історія світової та вітчизняної культури: навчальний посібник. К.: Дакор, 2007. 456 с.
- 2.27. Anna Reid, Borderland : A Journey Through the History of Ukraine. New York: Basic Books, 2015. 352 pp.

### **3. Інформаційні ресурси в Інтернеті (інтранеті)**

- 3.1. Історія України IX–XVIII ст. Першоджерела та інтерпретації. URL: [litopys.org.ua](http://litopys.org.ua)
- 3.2. Історична правда. URL: <https://www.istpravda.com.ua/>
- 3.3. Історична свобода. URL: <https://www.radiosvoboda.org/z/20340/articles>
- 3.4. Ліббез. Історичний фронт. URL: <https://likbez.org.ua/ua/>
- 3.5. <http://10.241.24.9/moodle/course/index.php?categoryid=23>

### **ОЦІНЮВАННЯ**

Поточне рубіжне та підсумкове оцінювання здійснюється відповідно до положення <https://nadpsu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/polozh-otsinka-2020.12.01.-.pdf>.

## **ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)**

Середовище в аудиторії є творчим, відкритим до конструктивної критики.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, він/вона відпрацьовують навчальні питання та завдання в часи самостійної підготовки та у встановлені викладачем терміни обов'язково звітують про опанування ними навчального матеріалу. Курсанти, які пропустили більше 30% з тих занять, де було передбачено оцінювання, одержали середньоарифметичну з поточних оцінок нижче 2,60, тобто менше 70% позитивних оцінок від загальної кількості, не відзвітували за індивідуальну та самостійну роботу, до семестрового контролю не допускаються.

У разі коли курсант не виконав умови допуску до складання семестрового контролю, завчасно, але не пізніше трьох робочих днів до складання семестрового контролю, рішенням кафедри йому встановлюється індивідуальний термін ліквідації заборгованості. Якщо курсант (слухач, студент) не ліквідує заборгованість у визначений кафедрою термін, то він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни і в відомості обліку успішності, в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «незадовільно» за національною шкалою, 50 балів за 100-бальною шкалою і FX – за шкалою ЄКТС. При повній відсутності позитивних поточних оцінок, за визначені звітності, і не ліквідації заборгованості у визначений кафедрою термін, курсанту (слухачу, студенту) курс з навчальної дисципліни не зараховується і в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «недопущений» за національною шкалою, 17 балів за 100-бальною шкалою і F за шкалою ЄКТС. В такому випадку курсант (слухач, студент) представляється на засідання Вченої ради факультету, академії і йому пропонується пройти повний курс повторно. У разі відмови розглядається питання про його відрахування з академії.

### **Дотримання академічної доброчесності**

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічним складом передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу закладу вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності.

Нормативно-правове забезпечення: <https://nadpsu.edu.ua/osvita/normatyvno-pravove-zabezpechennia/>.



